

N:o 120.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 maj 1897.

— — — — Andra Kammaren den 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående jernvägsanläggningar för statens räkning.

(Statsutskottets utlåtande n:o 40 och memorial n:o 53.)

Till Konungen.

Sedan Eders Kongl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof af Riksdagen äskat ett anslag för år 1898 af 1,300,000 kronor, att utgå å riksstaten utom hufvudtitlarne, till fortsättning af norra stambanan från Boden till Kalix elf, har Eders Kongl. Maj:t i proposition af den 26 sistlidne februari — med åberopande af hvad ett propositionen bilagdt utdrag af protokollet öfver civilärenden för samma dag innehölle — föreslagit Riksdagen

att, under förbehåll att de i sagda protokoll för hvarje särskild bana angifna vilkor om kostnadsfri upplåtelse af mark m. m. iakttoges, besluta anläggning af följande statsbanor, nemligen:

dels från Boden öfver Buddby och Niemifors till Ytter Morjärv vid Kalix elf, hvarför kostnaden beräknats till 4,371,000 kronor, samt i sammanhang dermed anläggning af landsväg från Boden till Forsbyn för en beräknad kostnad af 333,000 kronor;

dels från Krylbo öfver Vestanfors och Ullersäter till Örebro, hvarför kostnaden beräknats till 9,054,000 kronor;

dels ock från Göteborg öfver Kongelf, Ucklum och Uddevalla till Svinesund, hvarför kostnaden beräknats till 16,216,500 kronor;

allt med rätt för Kongl. Maj:t att närmare förordna om de orter, jernvägarna böra genomgå;

samt att för påbörjandet af nämnda anläggningar anvisa för år 1898, utöfver de för jernvägen Boden—Ytter Morjärv till utgående å riksstaten utom hufvudtitlarna redan äskade 1,300,000 kronor, följande belopp, nemligen: för landsvägen Boden—Forsbyn kronor 120,000: — för jernvägen Krylbo—Örebro..... „ 5,150,000: — för jernvägen Göteborg—Svinesund „ 4,500,000: —

eller tillsammans kronor 9,770,000: —

att af riksgäldskontoret utgå, med rätt för Kongl. Maj:t att låta utaf dessa belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna tillsammans 1,690,000 kronor.

De sålunda omförmälda vilkor om kostnadsfri upplåtelse af mark m. m. voro i fråga om jernvägarne Boden—Ytter Morjärv och Krylbo—Örebro följande, nemligen:

att, hvad den förra banan angår, Norrbottens läns landsting och, för den senare banan, landsting, kommuner eller enskilde skola kostnadsfritt upplåta:

för all framtid:

all mark till banbyggnad med dertill hörande afdikningar, vattenaflopp och parallelvägar;

all mark för banbevakningsområden, hållplatser och bangårdar; genom skogsmark en bredd af 15 meter å hvardera sidan af banans medellinie samt, der arbetets beskaffenhet betingar en större bredd, hvad som i sådant hänseende erfordras, med all å den upplåtna marken växande skog;

all mark för till följd af jernvägsbyggnaden erforderlig anläggning af nya eller omläggning af gamla, allmänna eller enskilda vägar; samt under arbetets fortgång:

all för sidoschaktningar, upplag af sten eller jord samt sten- och grustäppter med dertill hörande vägar och sidospår behöflig mark, att vid arbetets slut aflemnas i då befintligt skick;

att upplåtelsen jemväl skall innebära förpligtelse att lemna ersättning för olägenheter till följd af försvärad brukning, förlängda vägar eller andra olägenheter af hvad namn och beskaffenhet de vara må, som kunna anses härflyta af det genom jernvägens anläggning orsakade intrång;

samt att vederbörande skola åtaga sig att, när och hvar Kongl. Maj:t så pröfvar nödigt, vid banlinien till i orten gångbart pris tillhandahålla jernvägsbyggnaden sågtimmer till ett sammanlagdt antal af 200 stycken per kilometer af banans längd;

allt med skyldighet för vederbörande att hålla staten skadelös för hvad i ett eller annat afseende härutinnan till äfventyrs kan komma att brista.

Beträffande banan Göteborg—Svinesund hade såsom vilkor för anläggning af denna jernväg, så vidt den genomlöpte Göteborgs och Bohus län, föreslagits följande bestämmelser:

att af landsting, kommuner eller enskilde kostnadsfritt skall upplåtas:

dels för all framtid:

all mark till banbyggnad med dertill hörande afdikningar, vattenaflopp och parallelvägar;

all mark för banbevakningsområden, hållplatser och bangårdar;

all mark för till följd af jernvägsbyggnaden erforderlig anläggning af nya eller omläggning af gamla, allmänna eller enskilda vägar;

dels under arbetets fortgång;

all för sidoschaktningar, upplag af sten eller jord samt sten- och grustäppter med dertill hörande vägar och sidospår behöflig mark, att vid arbetets slut aflemnas i då befintligt skick;

samt att upplåtelsen jemväl skall innebära förpligtelse att lemna ersättning för olägenheter till följd af försvårad brukning, förlängda vägar eller andra olägenheter af hvad namn och beskaffenhet de vara må, som kunna anses härflyta af det genom jernvägens anläggning orsakade intrång;

allt med skyldighet för vederbörande att hålla staten skadeslös för hvad i ett eller annat afseende härutinnan till äfventyrs kan komma att brista.

Med anledning häraf har Riksdagen — under förbehåll att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 26 februari 1897 för den föreslagna banan från Boden till Ytter Morjärv angifna vilkor om kostnadsfri upplåtelse af mark m. m. iakttagas och med uttalande, att arbetets utförande måtte under behöflig kontroll verkställas med tillämpning af entreprenadsystemet, der så med fördel för staten kan ske — beslutat anläggning af en statsbana i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag från Boden till Ytter Morjärv samt till påbörjande af denna bana för år 1898 å riksstaten utom hufvudtitlarne anvisat 1,300,000 kronor med rätt för Eders Kongl. Maj:t dels att förordna om de orter,

jernvägen bör genomgå, dels ock att låta af det anvisade beloppet förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förslag om anläggning i sammanhang med nyssberörda bana af landsväg från Boden till Forsbyn har deremot icke af Riksdagen bifallits.

Riksdagen har vidare — under förbehåll att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 26 februari 1897 för den föreslagna banan från Krylbo till Örebro angifna vilkor om kostnadsfri upplåtelse af mark m. m. iakttagas och med uttalande, att arbetets utförande måtte under behöflig kontroll verkställas med tillämpning af entreprenadsystemet, der så med fördel för staten kan ske — beslutat anläggning i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag af en statsbana från Krylbo till Örebro samt till påbörjande af denna bana för år 1898 anvisat 3,000,000 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t dels att närmare förordna om de orter, jernvägen bör genomgå, dels ock att låta af det anvisade beloppet förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 750,000 kronor.

Sitt beslut om sättet för anvisande af detta anslagsbelopp meddelar Riksdagen i särskild skrifvelse.

Slutligen får Riksdagen gifva till känna, att Eders Kongl. Maj:ts förslag om anläggning af en statsbana från Göteborg till Svinesund icke vunnit Riksdagens bifall.

Stockholm den 18 maj 1897.

Med undersätlig vördnad.